

## แบบรายงานผล

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ  
รอบที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

## หน่วยงาน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี

นโยบายการตรวจ : การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

## 3. แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

หน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ของจังหวัดจันทบุรี คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 , สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 , สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด , สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี , สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดจันทบุรี และสำนักงานประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดจันทบุรี

3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

แจ้งครูและบุคลากรทุกตำแหน่งในสังกัดที่เป็นลูกหนี้ของสถาบันการเงินต่างๆ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู , ธนาคารออมสิน , ธนาคารอาคารสงเคราะห์ , กองทุนสงเคราะห์ครูเอกชน , กองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา กยศ. เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยลงทะเบียนในระบบ online และ on site จัดทำข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด รวมถึงผู้รับบำนาญ เพื่อจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลในการสำรวจสภาพหนี้ของบุคลากร จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด เชิญผู้เข้าร่วมโครงการพบเป็นรายบุคคลเพื่อซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมของข้อมูลหนี้สิน รายรับ - รายจ่ายของผู้เข้าร่วมโครงการ สอบถามถามความต้องการการช่วยเหลือที่ผู้เข้าร่วมโครงการต้องการ

3.2 ผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายฯ แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

1) การสำรวจสภาพหนี้ การจัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

การจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลสภาพการเป็นหนี้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวมถึงผู้รับบำนาญของหน่วยงานในสังกัด และจัดกลุ่มระดับของสภาพปัญหาหนี้สินเป็น วิกฤต (สีแดง) ไกลวิกฤต (สีเหลือง) และปกติ(สีเขียว) มีผลการสำรวจและจัดกลุ่มประเภท ดังนี้

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 16 ราย แก้ไขหนี้ได้สำเร็จ 7 ราย โดยใช้วิธีการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ , สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี อนุมัติให้กู้เงิน เพื่อนำไปชำระหนี้ในระบบ

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดจันทบุรี มีครูและบุคลากรในสังกัด วิกฤต (สีแดง) 1 ราย ไกลวิกฤต (สีเหลือง) จำนวน 5 ราย

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด มีครูเป็นหนี้ในระบบ 9 ราย หนี้นอกระบบ 5 ราย หนี้ในระบบและนอกระบบ 4 ราย ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบแล้ว 2 ราย

2) การดำเนินการของสถานีกแก้หนี้ / คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การดำเนินการของสถานี่แห่งนี้ / คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของหน่วยงาน มีการจัดประชุมคณะทำงาน เพื่อร่วมวางแผนการบริหารเงิน และแนวทางการชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ การขอลดอัตราดอกเบี้ย การรวมหนี้ โดยเชิญสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องและลูกหนี้มาพบเป็นรายบุคคล โทรสอบถามข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและความคืบหน้าเป็นระยะๆ

3) การส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างวินัยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานวางแผนทางการเงิน ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการหนี้อย่างยั่งยืน การบริหารการเงินการออม

- ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน เช่น หลักสูตร “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” หลักสูตร “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง” เพื่อสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการด้านการเงิน และการจัดการหนี้สิน

- การอบรมหลักสูตรอื่นๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้ดำเนินการจัดอบรมพัฒนาครูผู้ช่วยสู่การเป็นมืออาชีพ ในเรื่องการวางแผนทางการเงินและการมีวินัยทางการเงินเพื่อลดปัญหาหนี้สิน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด จัดการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา เรื่อง วินัยทางการเงิน และการวางแผนด้านการเงิน

3. สำนักงานประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดจันทบุรี จัดอบรมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนและการดำรงชีวิตแก่บุคลากรก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 ทุกปีการศึกษา

### 3.3 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

| ปัญหา/อุปสรรค                                                                                                                                                                                                                  | แนวทางการแก้ไขปัญหา                                                                                                                                                                                                                                                          | ผลที่คาดว่าจะได้รับ                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.ผู้ลงทะเบียนปัญหาหนี้สิน ส่วนใหญ่ มีสภาพปัญหาหนี้สินที่วิกฤต การขับเคลื่อนของสถานี่แห่งนี้ การแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละราย ต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบัน และใช้ระยะเวลาในการอนุมัติ | หน่วยงานต้นสังกัด ควรมีมาตรการทำข้อตกลงกับเจ้าหนี้ สถาบันการเงิน ในการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ลงทะเบียนตามโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกหนี้วิกฤต เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การปรับโครงสร้างหนี้ การลดหนี้ ให้เป็นไปแนวทางเดียวกันโดยไม่มีข้อยกเว้น | ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้ และมีสภาพคล่องในการใช้จ่ายเงิน ส่งผลให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดีขึ้น |
| 2.ครูเปิดเผยข้อมูลการเป็นหนี้ไม่ครบหรือปิดบังข้อมูล                                                                                                                                                                            | เชิญมาพูดคุยทำความเข้าใจเป็นรายบุคคล                                                                                                                                                                                                                                         | ครูจะมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้                                                                                         |
| 3.การลดดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูหรือธนาคารต่างๆ                                                                                                                                                                     | จัดทำ MOU กับ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูหรือธนาคารต่างๆ                                                                                                                                                                                                                              | ลดภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพชีวิตดีขึ้น                                                                  |
| ปัญหา/อุปสรรค                                                                                                                                                                                                                  | แนวทางการแก้ไขปัญหา                                                                                                                                                                                                                                                          | ผลที่คาดว่าจะได้รับ                                                                                                                         |

|                                                                                                                                |                                                                                                                               |                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.หนี้สินของครูและบุคลากรส่วนใหญ่เป็นหนี้สินทั้งภายในและภายนอก ระบบ จึงทำให้การแก้ไขปัญหาหนี้สิน บางรายการเป็นไปได้ยาก         | ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สิน เพื่อเรียนรู้วิธีบริหารจัดการหนี้สิน ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการทำงาน     | ครูและบุคลากรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อสถานที่ปฏิบัติงาน                                          |
| 5.เงินเดือนของครูและบุคลากรทางการศึกษาของภาคเอกชนน้อย ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจ มีผลต่อเครดิตในการยื่นกู้สินเชื่อจากสถาบันการเงิน | จัดสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น ประกันอุบัติเหตุ ประกันสุขภาพฟรี อาหารกลางวัน ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล | มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น อยู่อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี เกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการปฏิบัติงานและคุณภาพสังคม |

### 3.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ประสานบุคลากรที่มีความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ การวางแผน เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ในการหาทางออกร่วมกัน การปรับโครงสร้างหนี้ และมีหลักจิตวิทยา มีทักษะในการเจรจา นำข้อมูลต่าง ๆ มาประกอบการการแก้ไขปัญหาหนี้สินฯ
2. ความร่วมมือที่ดีของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี และสถาบันการเงิน ในการช่วยเหลือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ลงทะเบียนแก้ไขปัญหาหนี้สินฯ ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้รวดเร็ว
3. ความรู้ ความเข้าใจ และนำไปใช้ปฏิบัติจากหลักสูตรครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง และหลักสูตร ครูไทย ยุคใหม่ เข้าใจการเงิน ของครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. การดำเนินชีวิตแบบพอเพียง เหมาะสมกับรายได้ที่ได้รับ โรงเรียน เพื่อนครูช่วยเหลือเห็นใจซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ ความเอื้ออาทรต่อกัน ในเวลาจำเป็น

### 3.5 ข้อเสนอแนะ

- ควรขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินงานฯ อย่างต่อเนื่อง
- กระทรวงศึกษาธิการ ควรกำหนดแนวทาง / มาตรการร่วมกับสถาบันการเงินของรัฐ (สำนักงานใหญ่) สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ที่เป็นแนวทาง / มาตรการเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- หาแหล่งสถาบันการเงินหลายๆ แห่ง เข้ามาร่วมช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเฉพาะที่เป็นกลุ่มวิกฤต
- ปรับขึ้นเงินเดือนและสวัสดิการให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีรายได้เพียงพอสำหรับค่าครองชีพ
- จัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีหนี้สินจำนวนมาก โดยให้กู้ยืมดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย เพื่อนำมาปรับโครงสร้างหนี้
- ให้ความรู้เรื่องการวางแผนการเงินและการบริหารจัดการหนี้สินแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อป้องกันการก่อหนี้โดยไม่จำเป็น
- สร้างระบบที่ปรึกษาทางการเงินสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการบริหารจัดการหนี้สิน
- บังคับใช้กฎหมายควบคุมการกู้ยืมเงินนอกระบบอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการเอารัดเอาเปรียบของเจ้าหนี้และหนี้เพิ่มพูน
- สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อร่วมกันผลักดันแก้ปัญหาหนี้สินอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมจะช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

สามารถปลดปล่อยภาระหนี้สิน และมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศในระยะยาว

- หาแนวทางประណอมหนี้ ยืดระยะเวลาการชำระหนี้ ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
- มีโครงการส่งเสริมมาตรการการชำระหนี้ หรือโครงการสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ ผ่อนชำระ

เงินกู้ระยะยาว

### 3.6 รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- การส่งเสริมการออมและการลงทุนแบบยั่งยืน ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และไม่นำเงินในอนาคตมาใช้จ่าย

- มีกองทุนช่วยเหลือครูและบุคลากร โดยครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเป็นสมาชิก สมาชิกทุกคนฝากเงินสมทบเข้าในกองทุนทุกเดือน และสามารถกู้เงินกองทุนไปใช้ในยามฉุกเฉินจำเป็น ด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ ลดปัญหาการเป็นหนี้นอกระบบของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน